

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет навчально-
консультаційний
центр заочної освіти
Кафедра публічного управління та
менеджменту природоохоронної
діяльності

Бакалаврська кваліфікаційна робота

на тему: Шляхи, умови та перспективи розвитку аквакультури

Виконав студент 5 року навчання
групи У- 51
напряму 6.030601 «Менеджмент»,
Мехдієв Наміг Алізада оглу

Керівник д.е.н., проф.
Рубель Олег Євгенович

Консультант

Рецензент д.е.н., проф.
Степанов Вячеслав Миколайович

Одеса 2020

ВСТУП

Актуальність теми. Найважливішим науковим викликом сучасної системи управління природоохоронною діяльністю є теоретичне обґрунтування управління в сфері водокористування. Основою формування національної водної політики є Національна екологічна Стратегія України і Водна Директива ЄС. Актуальність комплексних досліджень проблем економіко-екологічної безпеки в Україні обумовлена низьким рівнем екологізації господарської діяльності практично у всіх видах виробництв, зростаючої деградацією природно-ресурсного потенціалу та загостренням екологічної ситуації практично в усіх регіонах України, включаючи територію Дністровського басейну, в результаті чого єті регіони перетворилися в зони екологічного лиха.

Залишаються відкритими питання формування системи інструментів економіко-екологічного управління безпекою річкового басейну взагалі, і, зокрема, басейну транскордонного характеру. Економічне забезпечення транскордонного управління пов'язано з визначенням і оцінкою показників економіко-екологічної безпеки.

Питанням дослідження проблем раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки у водному секторі присвячений ряд фундаментальних наукових досліджень, зокрема: І.О.Александрова, О.Ф.Балацкого, І.К.Бистрякова, Б.В. Буркинського, Т.П. Галушкіно, В.А. Голяна, Б.М. Данилишина, М.І.Долішнього, С.І.Дорогунцова, В.Г. Ковальова, Л.Є. Купінець, Л.Г. Мельника, А.І. Мартієнко, В.М.Трегобчука, Ю.Ю.Туніци, О.Є. Рубеля, О.В. Садченко, В.Н. Степанова, В.М. Хвесика, С.К. Харічкова.

Говорячи про механізм забезпечення екологічної безпеки, як складової національної, перш за все, державної безпеки, необхідно чітко і однозначно сформулювати принципи екологічної політики, об'єктивно відображали б основні принципи забезпечення екологічної безпеки річкового басейну і були реалізовані в практичній площині. Необхідність дослідження цих проблем, їх

актуальність і практична значущість визначили вибір теми бакалаврської роботи.

Мета і задачі дослідження. Є обґрунтування теоретичних, методичних та прикладних засад, а також розробка практичних рекомендацій щодо формування управлінських механізмів адаптації до зміни клімату в басейні Дністра.

Реалізація мети роботи обумовила наступні завдання дослідження: - обґрунтувати економіко-екологічні інструменти підвищення ступеня адаптації регіону Дністровського басейну до економіко-екологічних ризиків; розвинути методологічні підходи до оцінки збитку при затопленні територій і об'єктів Дністровського басейну; уточнити роль міждержавних інститутів в процесі формування транскордонної річкової безпеки; посилити елементи організаційно - управлінського інструментарію забезпечення економіко-екологічної безпеки річкової мережі Дністровського басейну.

Об'єктом дослідження є комплекс теоретичних і прикладних аспектів механізмів адаптації до зміни клімату в басейні Дністра.

Предметом дослідження є основні умови та процедури формування і реалізації механізмів адаптації до зміни клімату в басейні Дністра.

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною основою роботи є фундаментальні концепції економічної теорії та теорії управління, наукові положення в області природокористування і охорони навколишнього середовища, класичні підходи до формування екологічної та економічної безпеки, роботи зарубіжних і вітчизняних вчених в області економіко-математичного моделювання поведінки складних систем, роботи, пов'язані з удосконаленням методів економіко-екологічного управління водними ресурсами на основі басейнового підходу та розвитку інституційної бази економіко-екологічної безпеки річкового басейну в контексті імплементації інтегрованого управління водними ресурсами.

Результати, їх новизна, теоретичне та практичне значення. У дипломній роботі досліджено та обґрунтовано сутність процесу механізмів адаптації до зміни клімату в басейні Дністра.

Рекомендації щодо використання результатів роботи з зазначенням галузі застосування. Висновки та рекомендації роботи доведені до рівня конкретних рекомендацій і можуть бути використані у практичній діяльності регіональних органів влади.

Перелік ключових слів: механізмів адаптації до зміни клімату, басейн Дністра, клімат, регіональна екологічна політика, управлінські механізми, державна підтримка, управління.

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу за темою:

Шляхи, умови та перспективи розвитку аквакультури Студента групи _ У- 51
_ Мехдієва Наміга Алізада оглу

№№ п/п	Розділи	Зміст, коментарій до розділу	Відмітка
1	Ознака кваліфікаційної роботи	Реальний	реальний
		Академічний	
2	Напрямок кваліфікаційної роботи	Інженерний	науково-дослідний
		Науково-дослідний	
3	Відповідність змісту кваліфікаційної роботи назві теми	(відповідає, не відповідає)	відповідає
4	Закінченість дослідження з теми кваліфікаційної роботи	(так, ні)	так
5	Елементи наукової новизни	В чому вони полягають	Оцінено сутність екологічної безпеки аквакультури
6	Якість оформлення кваліфікаційних робіт	Відповідність вимогам оформлення (відповідає, не відповідає)	відповідає
7	Недоліки у виконаній роботі	Перелік недоліків та зауважень	Недостатньо пророблені практичні аспекти розвитку бізнесу
8	Загальна оцінка	За національною шкалою та шкалою ECTS	добре, 80 В

присвоїти кваліфікацію бакалавр менеджменту

(пропозиція щодо присвоєння відповідної кваліфікації)

Рецензент _____ д.е.н., проф.
(підпис)

В.М. Степанов

Висновок керівника дипломної роботи

на тему: Шляхи, умови та перспективи розвитку аквакультури

Студенту Мехдієву Намігу Алізада огли було поставлено за мету Є обґрунтування теоретичних, методичних та прикладних засад, а також розробка практичних рекомендацій щодо формування управлінських механізмів адаптації до зміни клімату в басейні Дністра .

Реалізація мети роботи обумовила наступні завдання дослідження: обґрунтувати економіко-екологічні інструменти підвищення ступеня адаптації регіону Дністровського басейну до економіко-екологічних ризиків; розвинути методологічні підходи до оцінки збитку при затопленні територій і об'єктів Дністровського басейну; уточнити роль міждержавних інститутів в процесі формування транскордонної річкової безпеки; посилити елементи організаційно - управлінського інструментарію забезпечення економіко-екологічної безпеки річкової мережі Дністровського басейну.

Під час роботи автор проявив достатню для бакалавра кваліфікацію самостійність, творчий підхід до вирішення поставлених завдань, вміння працювати з законодавчою та нормативною базою, аналізувати отримані результати, достатній обсяг та рівень знань, вміння раціонально та ефективно використовувати їх при розробці поставленого завдання.

Практична значущість досягнутих результатів полягає в виявленні тенденцій активізації аквакультури в Україні.

Календарний графік проведення дослідження суворо дотримувався, а дипломна робота заслуговує оцінки добре (80).

Поставлені автором завдання були успішно виконані. Дипломна робота відповідає завданню та вимогам, які пред'являються до оформлення та змісту і рекомендується до захисту, а його автор Ішанкулов Шарух заслуговує на присвоєння кваліфікації магістр менеджменту.

Керівник проекту (роботи) _____ Рубель О.Є.
(підпис)

“ _____ ” _____ 2020 року

Висновок кафедри, циклової комісії про магістерську роботу

Дипломна робота розглянута.

Студент Ішанкулов Шарух
(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даного проекту (роботи) в Атестаційній комісії.

Завідувач кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

_____ Павленко О.П.
(прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 2020 року
(підпис)

ВИСНОВКИ

1. Рибна галузь України перебуває у кризовому стані. За 2013– 2015 рр. обсяг вилову риби скоротився вдвічі. Вітчизняна аквакультура забезпечує внутрішні споживчі потреби у рибі лише на 20%, або 2 кг у розрахунку на одного жителя в рік. Відповідно близько 300 тис. т імпортової рибної продукції на суму 290 млн. дол. США у 2015 р покрили нестачу власного виробництва.

2. З метою сприяння розвитку інтенсивного рибництва в Україні необхідно реалізувати комплекс заходів, зокрема: відновлення ресурсного та виробничого потенціалу рибної галузі, шляхом створення сприятливого економічного середовища для залучення інвестицій у впровадження інноваційних технологій інтенсивної аквакультури ставового, садкового, річкового та басейнового типів; розвитку збутової інфраструктури; забезпеченню пільгового цільового кредитування підприємств рибної галузі на оновлення основних виробничих засобів та відновлення водних об'єктів придатних для вирощування гідробіонтів; встановлення інтеграційних процесів між господарствами рибної галузі та господарюючими суб'єктами галузей рослинництва, тваринництва та підприємствами харчової промисловості, які сприяють розвитку аквакультури в Україні.

3. Діюча Державна цільова економічна програма розвитку рибного господарства на 2012–2016 роки не досягла визначених критеріїв її ефективності та головної мети, а саме щодо створення сприятливих умов для забезпечення розвитку рибного господарства та його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках, для задоволення потреби населення України у рибній продукції відповідно до науково обґрунтованих норм споживання, які становлять 20 кг риби на одну особу за рік. Відповідно значної актуальності набувають подальші дослідження основних чинників розвитку рибогосподарських підприємств з метою економічного обґрунтування впровадження заходів та пропозицій, які дозволять вивести з кризи українську аквакультуру та сприятимуть її інтенсивному зростанню.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Куцик П.О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : Монографія / П.О. Куцик, О.І. Ковтун, Г.І. Башнянин. – Львів : ЛКА, 2015. – 594 с.
2. Глобальна економіка XXI століття: людський вимір : Монографія / Д.Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, А.М. Колот. – К.: КНЕУ, 2008. – 420 с.
3. Буряк П.Ю. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності : Навчальний посібник / Буряк П.Ю., Гупало О.Г. – 2-е видання. – К.: Хай-Тек-Прес, 2008. – 352 с.
4. Ресурси та моделі глобального економічного розвитку : Монографія / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, А.М. Колот та ін. – К.: КНЕУ, 2011. – 703 с.
5. Кальченко Т.В. Глобальна економіка: методологія системних досліджень : Монографія / Т.В. Кальченко. – К.: КНЕУ, 2006 – 248 с.
6. Бугрій М.Г. Глобальна економіка у посткризовий період: тенденції та перспективи / М.Г. Бугрій, І.В. Ус, Т.О. Федоренко, Є.О. Медведкіна. – К., НІСД, 2012. – 46 с.
7. Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование: Монография / Д. Лукьяненко, В. Колесов, А. Колот, Я. Столярчук. – К.: КНЭУ, 2013. – 466 с.
8. Чепінога В.Г. Економічна теорія : підручник / В.Г. Чепінога. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 656 с.
9. Білорус О.Г. Економічна система глобалізму : Монографія / О.Г. Білорус. – К.: КНЕУ, 2003. – 360 с.
10. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива: Монографія / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Я.М. Столярчук. – К.: КНЕУ, 2010. – 334 с.
11. Гелд Д. Глобалізація / антиглобалізація / Гелд Д., Мак-Грю Е.; Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2004. – 180 с.
12. Я.М. Столярчук Я.М. Глобальні асиметрії економічного розвитку: Монографія / Я.М. Столярчук. – К.: КНЕУ, 2009. – 302 с.

13. Глобальна економіка: конспект лекцій / М.А. Левицький, О.В. Воронова, І.О. Уханова. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 84 с.
14. Филлюк В. Глобалізація, конкуренція і економічна концентрація : діалектика взаємозв'язку / В. Филлюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2011. – № 128. – С. 45–49.
15. Економічна теорія: Політекономія : підручник / За заг. ред. проф. В.Д. Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2008. – 716 с.
16. Кастельс М. Інформаційна епоха : економіка, общество и культура. – М.: ГУ ВШЕ, 2000. – 608 с.
17. Офіційний сайт ООН. Електронний ресурс : <http://www.unsceb.org/directory>
18. ФАО. 2014. Комитет по всемирной продовольственной безопасности. В сборнике: ФАО [Електронний ресурс]. www.fao.org/cfs/cfs-home/en/
19. ФАО. 2014. Code of Conduct for Responsible Fisheries. [Електронний ресурс]. Rome. www.fao.org/fishery/code/publications/monitoring/en
20. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division. 2013. World Population Prospects: The 2012 Revision, Key Findings and Advance Tables. Working Paper No. ESA/P/WP.227. [Електронний ресурс]. http://esa.un.org/wpp/Documentation/pdf/WPP2012_%20KEY%20FINDINGS.pdf
21. ФАО. 2012 г. Состояние мирового рыболовства и аквакультуры в 2012 г. Рим. – 237 с. [Електронний ресурс]. www.fao.org/docrep/016/i2727r/i2727r.pdf.
22. ФАО. 2010 г. Состояние мирового рыболовства и аквакультуры в 2010 г. Рим. – 225 с. [Електронний ресурс]. www.fao.org/docrep/013/i1820r/i1820r.pdf.
23. National Fisheries Institute. 2014. Top ten consumed seafoods. [Електронний ресурс]. www.aboutseafood.com/about/about-seafood/top-10-consumed-seafoods
24. ФАО, МФСР и ВПП. 2013. Положение дел в связи с отсутствием

продовольственной безопасности в мире в 2013 году. Множественные проявления продовольственной безопасности, Рим. – ФАО, 2013. – 69 с. [Электронный ресурс]. www.fao.org/docrep/013/i1683r/i1683r.pdf.

25. Payne M.R. 2012. The rise and fall of the NE Atlantic blue whiting (*Micromesistius poutassou*) / Payne, M.R., Egan, A., Fässler, S.M.M., Hátún, H., Holst, J.C., Jacobsen, J.A., Slotte, A. & Loeng, H. *Marine Biology Research*, 8(5–6): 475–487.

26. Состояние мирового рыболовства и аквакультуры: возможности и проблемы, Рим, 2014. – 233 с. [Электронный ресурс]. www.fao.org

27. World Bank. 2013. Fish to 2030: prospects for fisheries and aquaculture. World Bank Report № 83177 GLB. Agriculture and Environmental Services Discussion Paper Washington, DC. 80 p. [Электронный ресурс]. www.fao.org/docrep/019/i3640e/i3640e.pdf.

28. ООН 2012. Будущее, которого мы хотим [Электронный ресурс]. www.uncsd2012.org/content/documents/727The%20Future%20We%20Want%2019%20June%20201230pm.pdf та <http://www.nrcresearchpress.com/doi/pdf/10.1139/er-2015-0064>

29. World Bank and FAO. 2009. The sunken billions: the economic justification for fisheries reform. Washington, DC, The World Bank, and Rome, FAO. – 100 p.

30. ООН 2014. Цели в области развития, сформулированные в Декларации тысячелетия, и повестка дня в области развития после 2015 года. Сборник: Экономический и Социальный Совет Организации Объединенных Наций [Электронный ресурс]. www.un.org/en/ecosoc/about/mdg.shtml

31. Материалы Саммита в Абу-Даби по вопросам «синей экономики» <http://sids-l.iisd.org/news/blue-economy-summit-adopts-abu-dhabi-declaration/>

32. Глобальный саммит по защите океанов в интересах продовольственной безопасности и «синего роста» [Электронный ресурс]. www.globaloceansactionsummit.com/.

33. Богерук А.К. Мировая аквакультура: опыт для России / А.К. Богерук, И.А. Луканова. – М.: Росинформагротех, 2010. – 364 с.
34. Хижняк Ю. Сучасна парадигма регулювання розвитку галузей аграрного сектору в умовах глобального дефіциту продовольства / Н. Вдовенко, Ю. Хижняк // ScienceRise. – 2015. – № 2/3 (7). – С. 20–26.
35. Вдовенко Н.М. Регулювання розвитку аквакультури у штучних водоймах України : Монографія / Н.М. Вдовенко. – К.: Основа, 2011. – 368 с.
36. Вдовенко Н.М. Державне регулювання розвитку аквакультури в Україні: Монографія / Н.М. Вдовенко. – К. : Кондор-Видавництво, 2013. – 464 с.
37. Європейський Фонд морського та рибного господарства. [Електронний ресурс]. http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_en.htm
38. Політика у сфері рибальства та санітарні норми рибної продукції (Січень, 2014) [Електронний ресурс]. <http://darg.gov.ua/>
39. Ретроспектива і аналіз сучасного стану функціонування аквакультури в Центральній і Східній Європі / Н.М. Вдовенко // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2011. – № 3 (43). – С. 57–62.
40. Економіко-організаційні підходи до штучного вирощування гідробіонтів розвинутими риболовецькими державами / Н.М. Вдовенко // Науковий Вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2011.– Ч. 5 – Т. 13.– № 4 (50). – С. 37–46.
41. Регулювання розвитку аквакультури в Китаї : унікальний досвід / Н.М. Вдовенко // Aktualne problemy nowoczesnych nauk – 2012: materialy VIII Międzynarodowej konferencji, (Przemśl, 07-15 czerwca 2012 r.). – Przemśl : Nauka i studia, 2012. – V. 13. – 112 с.
42. Краще розуміння даних про рибні запаси Європи, необхідне для забезпечення їх сталості. [Електронний ресурс]. <http://darg.gov.ua/>
43. Рибне господарство : на засіданні ФАО-КРГ (FAO-COFI) в Римі.

[Електронний ресурс]. <http://darg.gov.ua/>

44. Політика у сфері рибальства та санітарні норми рибної продукції : технічна інформація щодо продовольчої політики та політики в сфері рибальства та розвитку рибальства [Електронний ресурс]. <http://darg.gov.ua/>

45. Старостіна А. Суперечливі шляхи економічної глобалізації / А. Старостіна, О. Канищенко // Економіка України. – 2008. – № 5. – С. 58–65.

46. Білорус О.Г. Глобалізація та безпека розвитку : Монографія / О.Г. Білорус, Д.Г. Лук'яненко та ін. – К.: КНЕУ, 2001. – 733 с.

47. Состояние мирового рыболовства и аквакультуры 2016. Вклад в обеспечение всеобщей продовольственной безопасности и питания. – ФАО, 2016. Рим. – 216 с.

48. Vdovenko N. Global production of agricultural products of animal origin and it's impact on food security / N. Vdovenko // The problems of Socio-Economics Development at The Presents Stage and Solutions: International research conferences (Batumi, Georgia, June 24, 2016). – Batumi : NIER, 2016. – 73 с.

49. Вдовенко Н.М. Нова парадигма регулювання галузей аграрного сектору економіки в умовах глобального дефіциту / Н.М. Вдовенко // Авторське свідоцтво № 67502 від 31.08.2016.

50. Вдовенко Н.М. Наукові дослідження конкурентоспроможності країн і регіонів в умовах глобалізації економіки / Н.М. Вдовенко // Авторське свідоцтво № 67504 від 31.08.2016.

51. Кваша С.М. Наукові засади забезпечення конкурентоспроможності галузей аграрного сектору економіки пов'язаних з продовольством / Кваша С.М., Вдовенко Н.М. // Авторське свідоцтво № 67503 від 31.08.2016.

52. Кваша С.М. Прийняття рішень у аграрній політиці в контексті підписання економічної складової угоди про асоціацію з ЄС / Кваша С.М., Кваша К.С. // Авторське свідоцтво № 67498 від 31.08.2016.

53. Gechbaia B. Coordination of process standartization and methodology of

state regulation of agrarian sector / Vdovenko N., Gechbaia B. // Моамбе. – 2016. – № 23. – С. 17–21.

54. Кваша С.М. Зміни у тенденціях глобальної торгівлі продукцією сільського господарства в напрямках регіонально інтеграції / Кваша С.М. // Авторське свідоцтво № 67500 від 31.08.2016.